

## Το επίδομα ανεργίας στην Ελλάδα



Του  
Γιώργου  
Καραχάλιου

Υποδιοικητής  
ΔΥΠΛΑ

**ΤΟ ΕΠΙΔΟΜΑ** ανεργίας ή επίδομα ασφάλισης ανεργίας (unemployment insurance) εφαρμόζεται τόσο στις αναδυόμενες όσο και στις προηγμένες οικονομίες, με τη μορφή προσωρινής χρηματικής παροχής για την προστασία των εργαζομένων από τον κίνδυνο απώλειας εργασίας και έλλειψης πηγής εισοδήματος. Με βάση τη Διεθνή Οργάνωση Εργασίας (ILO), χορηγείται σε ασφαλισμένους, ικανούς και διαθέσιμους για εργασία που αναζητούν ενεργά εργασία και ως εκ τούτου συχνά προϋποθέτει τη συμμετοχή σε προγράμματα ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης (ή αρτιότερα ενεργητικών πολιτικών της αγοράς εργασίας) με σκοπό να δώσει περαιτέρω κίνητρα στα επιδοτούμενα άτομα να αναζητήσουν εργασία και να αυξήσουν την απασχολησιμότητά τους. Σημαντικό χαρακτηριστικό του επιδόματος ανεργίας είναι η ανταποδοτικότητά του, δηλαδή το ότι η παροχή του συνδέεται με εισφορές από προηγούμενη συμμετοχή στην αγορά εργασίας.

**ΤΟ ΠΡΩΤΟ** καταγεγραμμένο επίδομα ανεργίας στον κόσμο θεσμοθετήθηκε το 1911 στο Ηνωμένο Βασίλειο με το National Insurance Act, ενώ στην πειραματική Ευρώπη συμβάδισε με την ανάπτυξη των συνδικάτων που παρείχαν κάποιες μορφές εισοδηματικής στήριξη στα μέλη τους που απολύονταν. Στην Ελλάδα ο θεσμός εμφανίστηκε τη δεκαετία του 1920, αλλά την τελική του μορφή ως επίδομα για το γενικό πληθυσμό των ανέργων την έλαβε με το Ν.Δ.2961/1954. Εκτοτε, το επίδομα ανεργίας εφαρμόζεται από τον πρώην ΟΑΕΔ, νυν ΔΥΠΛΑ, με ελάχιστες παραλλαγές. Συνεπώς, το ελληνικό μοντέλο επιδόματος ανεργίας συμπληρώνει φέτος 70 συναπτά έτη παρουσίας στο θεσμικό πλαίσιο της κοινωνικής ασφάλισης της χώρας.

**Η ΚΑΤΑ** την επίσημη ορολογία Τακτική Επίδοση Ανεργίας (TEA) είναι



SHUTTERSTOCK

Η χρονική διάρκεια της τακτικής επιδόματος ανεργίας κυμαίνεται από 5 έως 12 μήνες, ανάλογα με τις ημέρες εργασίας που πραγματοποίησαν οι δικαιούχοι σε συγκεκριμένα (κρίσιμα) χρονικά διαστήματα.

### ■ Το ισχύον σύστημα επιδόματος ανεργίας δεν διασφαλίζει επαρκή κίνητρα για επίσημη εργασία και χρήζει άμεσων αλλαγών.

μια σταθερή για τους περισσότερους παροχή, το ύψος της οποίας υπολογίζεται ως ποσοστό του βασικού μισθού του ανειδίκευτου εργάτη και η χρονική διάρκεια της οποίας κυμαίνεται από 5 έως 12 μήνες, ανάλογα με τις ημέρες εργασίας που πραγματοποίησαν οι δικαιούχοι σε συγκεκριμένα (κρίσιμα) χρονικά διαστήματα πριν από τη λύση ή τη λήξη της εργασιακής τους σχέσης και τον αριθμό ημερήσιων επιδομάτων που έλαβαν κατά την τελευταία τετραετία.

**ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ** επιδόματος ανεργίας ορίζεται από ένα σύνολο διατάξεων και διοικητικών εγκυκλίων που καθιστούν δυσχερή και πολύπλοκη την ερμηνεία και τον υπολογισμό του. Σε γενικές γραμμές πρόκειται για ένα επίδομα το οποίο σχεδιάστηκε 70 και πλέον έτη πριν, ανταποκρινόταν σε μια διαφορετική αγορά εργασίας, με σημαντικές διαφοροποιήσεις και ανάγκες από τη σημερινή. Συνεπώς, είναι απαραίτητη η μεταρρύθμισή του ώστε να καταστεί ένα πραγματικά ανταποδοτικό και δίκαιο σύστημα το οποίο θα δίνει κίνητρα για επανένταξη στην αγορά εργασίας αντί να έχει ένα παθητικό χαρακτήρα.

**Η ΠΡΩΤΗ** αναφορά στην αποτελεσματικότητα του επιδόματος ανεργίας έγινε από το Σχέδιο Ανάπτυξης για την Ελληνική Οικονομία (Έκθεση Επιτροπής Πισσαρίδη), το οποίο αναφέρει χαρακτηριστικά ότι το ισχύον σύστημα δεν διασφαλίζει επαρκή κίνητρα για επίσημη εργασία και ότι αυτό χρήζει άμεσων αλλαγών. Η ΔΥΠΛΑ με αφορμή αυτό χρησιμοποίησε τα εργαλεία τεχνικής βοήθειας που της παρέχει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και ανέθεσε

στον ΟΟΣΑ τη μελέτη για ένα νέο σύστημα επιδόματος ανεργίας. Φέτος είναι η χρονιά που θα ξεκινήσει η πιλοτική του υλοποίηση.

**ΤΑ ΒΑΣΙΚΑ** χαρακτηριστικά του νέου συστήματος αναμένεται να είναι:

● **ΑΝΤΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ:** Το σύστημα θα αναγνωρίζει τις εισφορές που έχει καταβάλει κάποιος και δεν θα εξομοιώνει εντελώς διαφορετικές περιπτώσεις.

● **ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ:** Η εξατομίκευση του επιδόματος αναμένεται να διασφαλίσει τη δίκαιη κατανομή του πόρου ασφάλισης ανεργίας.

● **ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ:** Η συγχώνευση ή/και κατάργηση πολύπλοκων διαδικασιών και η περαιτέρω αυτοματοποίησή τους θα διασφαλίσουν αφενός την απλοποίηση και αφετέρου την αποτελεσματικότητα της παροχής.

● **ΚΙΝΗΤΡΑ ΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑ:** Το επίδομα ανεργίας θα δίνει επαρκή κίνητρα για επιστροφή στην εργασία το συντομότερο δυνατόν. Τα παραπάνω κίνητρα θα είναι συμπληρωματικά προς το επίδομα εργασίας που θέσπισε ο Ν.4921/2022, με βάση το οποίο όποιος επιδοτούμενος άνεργος βρει δουλειά πριν από τη λήξη της επιδόματος δικαιούται το 50% της υπόλοιπης επιδόματος ως επιπλέον του μισθού του.

**ΤΟ ΝΕΟ ΕΤΟΣ,** λοιπόν, φέρνει σημαντικές αλλαγές στον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης και ιδίως στον τομέα που αφορά την επιδόση ανεργίας. Η ΔΥΠΛΑ προσδοκά στη μεταρρύθμιση ενός πεπαλαιωμένου συστήματος, ηλικίας 70 ετών, με σκοπό την απλοποίηση, τον εκσυγχρονισμό του και την ευθυγράμμισή του με τις ανάγκες μιας σύγχρονης και ταχέως μεταβαλλόμενης αγοράς εργασίας.